

Stichting Lotty Veffer Foundation

“Mijn motivatie om mijn levensverhaal te vertellen is het doorgeven van hoop en mijn vertrouwen in de nieuwe generatie. De pedagoog in mij voelt zich gesteund en aangemoedigd door bekende collegastemmen [...], zoals die van] Micha de Winter, die een pleidooi houdt kinderen op te voeden tot competente rebellen. Een term naar mijn hart.”

(Betty Schols-Meents, wier vader toen zij veertien dagen oud was werd weggevoerd en in Mauthausen werd vermoord, bij de opening van de tentoonstelling *“Waarom schrijf je me niet” – Post uit de Vergetelheid* op 23 mei 2018 in het Buitencentrum Schoorlse Duinen van Staatsbosbeheer.)

Jaarverslag 2018

Krachtens haar statuten heeft de Stichting Lotty Veffer Foundation ten doel:

- projecten te initiëren en realiseren over historische gebeurtenissen en ontwikkelingen in het bijzonder, maar niet uitsluitend, op het gebied van de tweede wereldoorlog, Sjoa, genocide en mensenrechten. De stichting stelt zich vooral ten doel persoonlijke verhalen hierover vast te leggen. Deze verhalen worden waar mogelijk geplaatst in hun context en verbonden met het hier en nu, teneinde de gebeurtenissen en ontwikkelingen en hun betekenis voor het heden en de toekomst inzichtelijk te maken voor zowel jongeren als volwassenen.
- het verstrekken van informatie, het produceren van boeken, publicaties, tentoonstellingen, educatief materiaal en websites en verdere ideeën ter verwezenlijking van bovengenoemde doelstelling.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door gebruik te maken van nieuwe mediale mogelijkheden en state-of-the-art vormgeving, door aan te sluiten bij innovatieve ontwikkelingen, en door samen te werken met landelijke en lokale organisaties.

De stichting beoogt niet het maken van winst.

Bestuurssamenstelling en projectmanagement

De samenstelling van het bestuur bleef in 2018 ongewijzigd.

Het bestuur bestaat uit:

- P.J.F. Witte (voorzitter)
- A.M. van Dalen (secretaris-penningmeester)
- S.W.J.J. Raijmakers (lid)
- A.C.M.F. Verkooijen (lid).

Het bestuur heeft voor de uitvoering van projecten M.C.C. Huffener aangesteld als projectmanager.

Lotty Huffener-Veffe overleden

Op 17 juli 2018 overleed Lotty Huffener-Veffe, de naamgever en inspirator van onze stichting. Dankzij het nut dat zij door haar vakmanschap als diamantbewerker voor de nazi-industrie had, kon Lotty dertien nazi-kampen overleven. Van haar familie keerde verder bijna niemand terug. Haar zusje en ouders werden met de Kindertransporten vanuit Kamp Vught via Westerbork naar de gaskamers van Sobibor afgevoerd.

Lotty stond – met de verzetsvrouwen Hetty Voûte, Louise Affolter en Tineke Wibaut – aan de wieg van de in 1990 opgerichte Vriendenkring Nationaal Monument Kamp Vught. Zij initieerde het monument voor de bijna 1300 Joodse kinderen die juni 1943 werden weggevoerd naar vernietigingskamp Sobibor. Met Hetty Voûte realiseerde ze dit monument in 1999.

Lotty Huffener-Veffe werd 97 jaar. De stichting zal haar node missen.

Jaarverslag

Dit verslag volgt zoveel mogelijk de structuur van het Activiteitenplan 2018 van de stichting.

De verhalen, honderd malen

1. Voorjaar 2018 voltooiën van de documentaire ‘De verhalen, honderd malen’, met bijbehorend educatief materiaal en website.

Deze activiteit werd volgens plan gerealiseerd (voltooid in april 2018). De documentaire werd op 11 april 2018 gepresenteerd aan de geportretteerden en hun familie en op 17 april 2018 bij Joods Maatschappelijk Werk.

In een reactie schreef een filmmaker: “Ik ben er door ontroerd en ik heb veel bewondering voor jullie insteek van de film. Ook mooi hoe jullie hier een heel educatief project omheen gemaakt hebben. De film laat duidelijk zien wat het met deze mensen doet, als ze hun verhaal telkens weer vertellen. Ik maak zelf ook films, regelmatig met mensen die hun levensverhaal vertellen. Ook voor mij is deze documentaire daarom waardevol.”

2. Uitrollen van het aan de documentaire gekoppelde educatieve plan: het samen met Jan Durk Tuinier (Stichting Vredeseducatie) en Rozette Kats (Gastsprekers WOII-heden) organiseren van presentaties/workshops voor zorgverleners en zorgverleners-in-opleiding.

Onder de titel *Omgaan met oorlogstrauma's van anderen* werd op 26 september 2018 door de Lotty Veffe Foundation en de Stichting Vredeseducatie in het gebouw van het vonds, het Vredesbolwerk in Utrecht, een seminar georganiseerd voor mensen in (opleiding in) de zorg en hulpverlening.

Hier spraken Uğur Üngör (NIOD), Rozette Kats (gastspreker Landelijk Steunpunt Gastsprekers WOII – Heden), Jan Durk Tuinier (sociaal pedagoog, werkzaam bij de Stichting Vredeseducatie), Alax Bakker (historicus, publicist; schrijver van het scenario van de documentaire) en Roos van den Berg (groepsworkcoördinator en scholingsdocent bij Joods Maatschappelijk Werk).

Zij gingen in op de vraag hoe op een professionele en zinvolle wijze om te gaan met de specifieke vragen en behoeften van mensen die traumatische ervaringen hebben ondergaan als gevolg van oorlogsgeweld (zoals overlevenden van de Tweede Wereldoorlog en nakomelingen van hen, veteranen en hedendaagse vluchtelingen).

Aansluitend werd in zeven werkgroepen gepraat over wat de film en website in het werk zou kunnen betekenen en welke mogelijkheden en belemmeringen er zouden kunnen zijn. Ook konden de deelnemers aanvullende suggesties doen.

Geconcludeerd werd dat de website met ‘Tools & Tips’ in een behoefte voorziet. In de ‘Tools & Tips’ worden voorbeelden gegeven met een gemeenschappelijke component: posttraumatische stress als gevolg van een oorlogssituatie. De film gaat specifiek over Joodse slachtoffers. Het werd wenselijk genoemd aanvullende informatie over andere achtergronden (Nederlands-Indië, veteranen van militaire missies, verzet, burgeroorlogsgetroffenen, hedendaagse oorlogsvluchtelingen enz.) te geven. Dit mogelijk door middel van een andere introductie op de website en/of door bestaand filmmateriaal van andere organisaties toe te voegen, dan wel daarnaar te verwijzen.

Het seminar trok circa 50 zorgverleners en zorgverleners-in-opleiding, waarmee de zaal inclusief de organisatie en sprekers (10 personen) vol was.

De film en het educatieve materiaal wordt ingezet bij de opleiding van zorgverleners door Joods Maatschappelijk Werk (in samenwerking met de zorgorganisatie Cordaan) in haar e-learningprogramma. Ook het Nationaal Psychotrauma Centrum ARQ gebruikt het materiaal. ARQ verwijst in een boek naar ‘De Verhalen 100 malen’ op de LVF-website.

De uitdaging is nu het materiaal nog beter ‘in de markt’ te positioneren.

“Waarom schrijf je me niet” - Post uit de Vergetelheid

3. Plaatsingen van de tentoonstelling en openingen in

- *Nationaal Onderduikmuseum, Aalten (26 januari – 21 mei 2018)*
- *Buitencentrum Schoorlse Duinen (23 mei - 20 juni 2018)*
- *Augustaschacht/Gestapokeller, Osnabrück, Duitsland (24 juni - 31 oktober 2018)*
- *VolksHochSchule Bielefeld, Duitsland (1 november 2018 - 31 januari 2019)*

N.B. Voor 2019 zijn de volgende plaatsingen en openingen voorzien:

- *Stadsmuseum Almelo (1 februari - 30 maart 2019)*
- *Kohnstammhuis Amsterdam (1 april - 7 mei 2019)*

– *De Grote Kerk Monnickendam (8 mei – 18 juni 2019)*

Het Eddy Hillesum Centrum Deventer heeft een optie voor 19 juni – eind september 2019.

De tweetalige versie van de tentoonstelling, die in productieve samenwerking met het Nationaal Onderduikmuseum, in het bijzonder directeur Gerda Brethouwer, werd gerealiseerd, was voor het eerst te zien vanaf 28 november 2017 t/m 21 januari 2018 in het *Haus der Niederlande* in **Münster**, een mooi, middenin de toeristenroute gelegen locatie. Naast Duitsers bezochten hier ook veel Nederlanders de tentoonstelling. Vele bezoekers toonden zich aangenaam verrast door de tweetaligheid. Er werden 1.600 bezoekers geregistreerd, waaronder ook schoolklassen.

Een oudere bezoeker noemde de tentoonstelling “*liebevoll gestaltet*”.

Vanuit Münster verhuisde de tentoonstelling naar het Nationaal Onderduikmuseum **Aalten**. De tentoonstelling werd hier in het kader van Holocaust Memorial Day op 26 januari 2018 geopend met een interessant programma, waaraan zowel Duitsers als Nederlanders deelnamen. Dit was feitelijk de lancering van de tweetalige tentoonstelling. Vanwege de grote belangstelling werd de door het Onderduikmuseum groots opgezette opening vanuit het Onderduikmuseum verplaatst naar de raadzaal van het stadhuis.

De opening werd voorafgegaan door een debat onder leiding van Lejo Schenk (voorzitter van de adviesraad van het museum), met Natascha van Weezel (journalist/programmamaker), Mirjam Huffener, Michael Gander (directeur Herinneringscentrum Augustaschacht, Osnabrück) en Gerda Brethouwer (directeur van het Onderduikmuseum).

Arie van Dalen, researcher en mede-samensteller van de tentoonstelling, hield een inleiding over het ‘Vluchtelingenbeleid in de periode 1933-1945 en de parallellen met dat van tegenwoordig’¹, waarin hij een belangrijk thema uit de tentoonstelling uitdiepte, een thema dat raakt aan de actualiteit en aan de centrale vraag van het debat: *Kun je leren van de oorlog?*

In het debat werd geconstateerd dat we allemaal geneigd zijn in onze eigen bubbel te blijven – of, op z'n Hollands: onder onze kaasstolp. ‘Ruimdenkende mensen’ distantiëren zich van de mensen die op internet haat zaaien, maar sluiten onder hun kaasstolp zittend óók anderen uit.

Bij de evaluatie van de tentoonstelling een jaar eerder, vertelde een gids bij een oorlogsmuseum dat ze hoopte dat de nieuwe versie van de tentoonstelling het onderwerp ‘vluchtelingen’ beter bespreekbaar zou maken. Haar ervaring was dat er veel angst was in haar omgeving, waar het economisch niet goed gaat. Mensen raken

---

¹ Zie <http://www.pudv.nl/vluchtelingen-toen-en-nu>

er hun baan en soms ook hun huis kwijt, en dan komen er vreemdelingen die geld krijgen en een huis. Kijk daar maar eens doorheen...

Opgemerkt werd dat het mooie van het ‘stemhokje’ aan het einde van de tentoonstelling is dat de bezoeker even alleen is. We worden voortdurend on line bestookt met meningen van anderen. De bedoeling van het ‘stemhokje’ is dat iemand daar zelf meer nadenkt, zonder invloed van anderen. Voor de kwesties die in het ‘stemhokje’ worden aangesneden, zijn geen simpele oplossingen; we laten er verschillende perspectieven in zien.

Na het debat vond de officiële opening plaats. In de stampvolle raadzaal werd eerst ons filmpje over Wolfgang Maas en Thea Windmuller vertoond. Daarna spraken Dr. Ansgar Scheipers (Regierungsvizepräsident Bezirksregierung Münster), Mirjam Huffener, Michiel Scheffer (gedeputeerde Provincie Gelderland) en Anton Stapelkamp (burgemeester van Aalten). Lotty Huffener-Veffen droeg het gedicht ‘Een trein vertrok van hier en ging’ van Anneke Hemrika-Verheul voor. Na een lange stilte liep een ieder naar de tentoonstelling in het Onderduikmuseum, tegenover het raadhuis.

Het Nationaal Onderduikmuseum in de periode 26 januari – 21 mei 2018 circa 4.000 belangstellenden, die veelal ook de tentoonstelling bezochten.

Aansluitend stond de tentoonstelling van 23 mei t/m 20 juni in **Schoorl**, in het drukbezochte bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer in de Schoorlse Duinen, in de buurt van het voormalige Kamp Schoorl. In de betreffende periode bezoeken veel ouderen en jonge mensen met kinderen (uit Nederland én Duitsland) de Nederlandse kuststreek.

Op de goed bezochte opening sprak Jan Mesu (loco-burgemeester gemeente Bergen) en werd Ernst Verduin geïnterviewd over zijn zus Wanda, een van de hoofdpersonen in de tentoonstelling. Yoka Verduin, dochter van Ernst, las voor uit de dagboeken en brieven van Wanda.

Betty-Schols Meents hield de openingstoespraak. Haar vader Max Meents zat in Kamp Schoorl. Hij werd bij een razzia uit zijn huis in Amsterdam gehaald, toen Betty veertien dagen oud was. “Had je maar niet met een Jood moeten trouwen”, snauwde een van de politieagenten haar moeder bij die gelegenheid toe. Het verhaal van Max Meents is opgenomen in de tentoonstelling. Hij behoorde tot de vele vermoorde gevangenen in Mauthausen.

Betty-Schols Meents is gastspreker bij het Landelijk Steunpunt Gastsprekers WOII – heden, Westerbork. Haar persoonlijke verhaal maakte veel indruk. Een citaat: “Mijn motivatie om mijn levensverhaal te vertellen is het doorgeven van hoop en mijn vertrouwen in de nieuwe generatie. De pedagoog in mij voelt zich gesteund en aangemoedigd door bekende collega-stemmen; Lea Dasberg die zei: ‘Om te ontwikkelen heeft een kind hoop en vertrouwen nodig’; en een andere, recenter, Micha de Winter, die een pleidooi houdt kinderen op te voeden tot competente rebellen. Een term naar mijn hart.

Ik vind het belangrijk om door middel van mijn verhaal kinderen bewust te maken van de mogelijkheid te kiezen. Altijd en overal. Nieuwsgierig te blijven en vragen te blijven stellen. Een mens niet te beoordelen naar de groep waar hij of zij toevallig deel van uitmaakt: vluchteling, moslim, Jood, communist, Sinto, Rom... De overeenkomst te ontdekken tussen de wereld van toen en nu, en de veerkracht van ons, mensen, waardoor we verder gaan.”

De gemeente Bergen is zeer actief waar het gaat om het herdenken van de slachtoffers van Kamp Schoorl. Op 11 juni, de dag van de jaarlijkse herdenking, genereerde dit extra veel publiek.

Hoeveel bezoekers de tentoonstelling in Schoorl trok, kon niet worden vastgesteld, omdat het bezoekerscentrum om uiteenlopende redenen wordt bezocht. Onze schatting is dat in Schoorl **ten minste 1.000** mensen de tentoonstelling hebben bezocht.

Vanuit Schoorl ging de tentoonstelling naar het herinneringscentrum Augustaschacht, in een landelijk gebied bij **Osnabrück**. Augustaschacht was een ‘werkopvoedingskamp’, waar mannen die in het kader van de *Arbeitseinsatz* naar Duitsland waren gevoerd en vervolgens hun werk slecht deden of hadden geprobeerd te vluchten aan een bruto regiem werden onderworpen. Het herinneringscentrum maakt onderdeel uit van de *Gedenkstätten Gestapokeller und Augustaschacht*.

De tentoonstelling werd er op zondagmiddag 24 juni geopend door Dr. Michael Lübersmann, Landrat des Landkreises Osnabrück. Hendrik Willem Gaertman sprak over zijn vader, een van de slachtoffers van Augustaschacht.

Mirjam Huffener hield een inleiding op de tentoonstelling. Zij benadrukte het belang van (leren) nadenken en bewust keuzes maken. In de Tweede Wereldoorlog waren sommige mensen bereid grote risico's te lopen – voor zichzelf en voor hun naasten – om andere mensen te helpen. Door onderduikers in huis te nemen, door als koerier op te treden, door rantsoenbonnen te stelen of te vervalsen, zodat de onderduikers te eten kregen. Anderen maakten géén keuze of dachten aan hun eigen veiligheid, of hun eigen profijt. Duitsers die het weliswaar helemaal niet met de nazi's eens waren, maar zich er al snel niet meer tegen durfden uit spreken. Politie mensen in Nederland, België, Frankrijk, die plichtsgetroouw uitvoerden wat de bezetter van hen vroeg.

Er zijn allerlei redenen waarom mensen de ene of de andere beslissing nemen, aldus onze projectmanager. Vandaag de dag zie je op social media dat mensen vaak zonder na te denken, of in ieder geval zonder goed na te denken, hun opinie de ruimte in slingeren. Schelden op internet versus vrijheid van meningsuiting is een van de actuele thema's waarmee de tentoonstelling de verbinding legt, zo besloot zij.

Het programma werd muzikaal omlijst door Günter Gall.

Op maandag 24 juni bezochten een tachtigtal middelbareschoolleerlingen de tentoonstelling en was er een bijeenkomst waarop zij in gesprek gingen met Mirjam Huffener, Arie van Dalen en Michael Gander, de directeur van het herinneringscentrum.

In de aansluitende periode sprak Rozette Kats, gastspreker Landelijk Steunpunt WOII – heden en jarenlang actief voor One By One Duitsland (een internationale organisatie van waaruit zij als ‘slachtoffer’ haar verhaal vertelt samen met de dochter van een ‘dader’), twee keer voor groepen leerlingen. De bijeenkomsten waren goed bezocht, zowel die in Augustaschacht en als die op een school (waar 500 leerlingen behoorden).

(Rozette Kats verving Ernst Verduin, die zijn jarenlange gastsprekerschap op 92-jarige leeftijd heeft beëindigd.)

De tentoonstelling trok in Augustaschacht naar schatting ruim 1.500 bezoekers, bijna de helft middelbareschoolleringen.

De tentoonstelling stond tot 3 november in Augustaschacht en werd toen verplaatst naar de VolksHochSchule **Bielefeld**, waar zij tot 20 januari 2019 te zien was.

De plaatsing in Bielefeld was georganiseerd door Raphaela Kula. Zij zorgde tevens voor een interessante randprogrammering met onder andere antiracisme- en antisemitismetrainingen, voorlichting door Digital Courage over privacy op internet, een concert met Esther Bejarano (die in het orkest van Auschwitz speelde) en Microphone Mafia, een lezing door Rozette Kats, een avond over seks-dwangarbeid tijdens de oorlog, een stadswandeling langs plekken met een oorlogsgeschiedenis en een gesprek met Daniel Hoffmann, die de geschiedenis te boek stelde van zijn Joodse vader (overlevende van Auschwitz en Buchenwald; diens verloofde werd in Auschwitz vermoord) en die nog altijd erfstukken van zijn vader in het dagelijks leven gebruikt. Die erfstukken inspireerden Raphaela Kula tot het kunstwerk *Lebensspuren*, dat bij onze tentoonstelling werd geplaatst.

De opening van de tentoonstelling op 5 november werd door een zeer geïnteresseerd publiek van circa 70 mensen bijgewoond. In haar inleiding stelde Mirjam Huffener daarbij dezelfde thema's als bij de openingen in Aalten en Augustasschacht aan de orde. Bovendien haalde ze de geschiedenis aan van Lion Salomonson uit Osnabrück, die als jongetje na de *Reichskristallnacht* van november 1938 naar familie in Nederland kwam, maar later via Westerbork naar Auschwitz werd afgevoerd. Ook sprak zij over Rauand Taleb, als peuter gevlucht uit Koerdisch Irak, die in de tentoonstelling het verhaal vertelt van de jonge Joodse vluchteling Wolfgang Maas. Een nichtje van Rauand Taleb was kort voor de opening door twee neo-nazi's uit haar auto gesleurd en in elkaar geslagen. Mirjam Huffener riep de aanwezigen op bij de aanstaande herdenking van de Reichskristallnacht op 9 november aan Lion Salomonson en het nichtje van Rauand Taleb te denken.

Het was tragisch dat Raphaela Kula enkele minuten na de opening door een hersenbloeding werd getroffen. Gelukkig heeft zij haar activiteiten weer in redelijk goede gezondheid kunnen oppakken. Zij en haar partner Fritz Bornemeyer zetten zich in tegen fascisme en polarisatie en voor positieve verbindingen binnen de eigen gemeenschap en daarbuiten. Met haar conceptuele kunst weet ze mensen aan te spreken en tot nadenken te bewegen.

Tot slot zij hier vermeld dat de beoogde plaatsing in **Deventer** geen doorgang vindt vanwege verbouwing van het Etty Hillesum Centrum.

4. Met samenwerkingspartners fondsen werven om de tentoonstelling nog vaker te plaatsen in Duitsland.

Dit voornemen heeft nog niet tot concrete resultaten geleid.

5. Werven van fondsen voor plaatsingen na september 2019, los van mogelijke extra plaatsingen in Duitsland.

Contact met mogelijke subsidiegevers heeft geleerd dat zij hiervoor geen geld willen vrijmaken. Het thema Bevrijding, in 2020 75 jaar geleden, krijgt de volledige prioriteit.

6. De projectmanager stelt een handleiding op voor partners met suggesties voor openingen en activiteiten rond de tentoonstelling, mede op basis van de ervaringen bij eerdere plaatsingen.

In de praktijk komen dergelijke suggesties aan de orde in directe contacten met de locaties. Dat werkt ook beter dan een handleiding.

Website “Waarom schrijf je me niet” - Post uit de Vergetelheid

7. Toevoeging van een sectie aan de website over propaganda met postzegels door Arie van Dalen in samenwerking met Bennie Vlaskamp (medio 2018).

Deze toevoeging is gerealiseerd (onder Extra's > Propaganda met post), zij het eerst eind 2018. Ook propagandakaarten zijn hierbij opgenomen. In maart 2019 is het thema ter wille van de overzichtelijkheid her-ingedeeld.

8. Toevoegen van foto's van Yad Vashem bij de sectie over Sinti en Roma.

Deze activiteit is (nog) niet gerealiseerd.

9. Zo mogelijk een (e)boekje maken van de sectie over Sinti en Roma. Zo'n boekje zou eventueel aan donateurs kunnen worden geschonken.

Deze activiteit is (nog) niet gerealiseerd.

De verhalen 100 malen

10. Middelen werven voor educatieve workshops, c.q. deze workshops uitbaten.

Deze activiteit valt niet binnen de doelstelling van de Lotty Veffer Foundation. Het is eerder aan de Stichting Vredeseducatie om dit op te pakken.

11. Afspraken met Jan Durk Tuinier (Stichting Vredeseducatie) vastleggen over de organisatie van en verantwoordelijkheden voor deze workshops.

Zie onder 10.

12. Een educatief pakket, c.q. (e)boekje maken bij dit project. Ook dit zou mogelijk aan donateurs kunnen worden geschonken.

Deze activiteit is (nog) niet gerealiseerd.

Werving van financiële middelen voor de stichting

13. Werven van gelden ter dekking van de niet-projectgebonden kosten van de stichting.

Oproepen in de nieuwsbrieven van de Lotty Veffer Foundation om ons werk met donaties te steunen, hebben een bescheiden resultaat opgeleverd. In 2018 kwam € 290,- aan donaties binnen.

Profiel nieuw bestuurslid

14. Opstellen van een profiel voor een bestuurslid, dat Bas Raymakers moet gaan vervangen. Voorlopige trefwoorden zijn: educatieve inbreng, out-of-the-box denken, denken op meta-niveau (distantie), ondersteunend, motiverend, vertrouwen in de projectmanager.

De secretaris van de stichting heeft het volgende profiel voor bestuursleden geformuleerd:

“Bestuursleden dienen uiteraard in de eerste plaats affiniteit te hebben met de doelstellingen van de stichting. Voor specifieke functies binnen het bestuur, zoals secretariaat, financiën, in de tweede plaats bekwaamheden op deze terreinen.

Daarnaast verwachten we van bestuursleden een opbouwend-kritische instelling en het vermogen om op meta-niveau te denken. Creatieve inbreng en het vermogen *out-of-the box* te denken, zijn pluspunten.

Essentieel is dat het bestuur de uitvoerders van de werkzaamheden van de stichting – dat wil in de eerste plaats zeggen: de projectmanager – vertrouwt, motiveert en ondersteunt.”

Gerda Brethouwer, directeur van het Nationaal Onderduikmuseum, is inmiddels bereid gevonden de plaats van Bas Raymakers in het bestuur over te nemen.

Overige informatie

Bezoekersaantallen tentoonstelling en website

Volgens registraties van de locatiehouders en schattingen heeft de tentoonstelling sinds de eerste plaatsing op 22 oktober 2015 tot eind 2018 31.000 à 32.000 bezoekers getrokken.

Het aantal bezoekers van de website *pudv.nl* bedroeg in deze periode ruim 70.000, die gemiddeld ongeveer 5 pagina's bekeken (ruim 350.000 'page views').

Mediarespons op de tentoonstelling

Zie: [http://www.pudv.nl/In de Media](http://www.pudv.nl/In%20de%20Media)

Financiën

De Lotty Veffers Foundation leed in 2018 een exploitatietekort van € 201,-. De stichting heeft nu een eigen vermogen van € 1.869.